Жасанды интеллект және білім: Болашақ мектебі қандай болады?

Бүгінгі таңда әлемдік қоғамдастық төртінші өнеркәсіптік революцияның қарсаңында тұр. Оның басты қозғаушы күші — жасанды интеллект (ЖИ). Күні кеше ғана фантастикалық фильмдердің сюжеті болып көрінген технологиялар бүгін біздің күнделікті өмірімізге, соның ішінде білім беру саласына да терең еніп жатыр. Сондықтан «Болашақ мектебі қандай болады?» деген сұрақ әрбір оқушыны да, ұстазды да толғандыратыны анық.

Жасанды интеллект — жеке оқытушы

Дәстүрлі білім беру жүйесінде бір сыныпта отырған отыз оқушыға бірдей тапсырма беріледі. Алайда, әр баланың қабілеті мен ақпаратты қабылдау жылдамдығы әртүрлі. Жасанды интеллектінің басты артықшылығы — ол әр оқушының «цифрлық ізін» талдап, оның қай тақырыптан ақсап тұрғанын, қай бағытқа бейімі бар екенін дәл анықтайды. Болашақ мектебінде ЖИ әр оқушыға жеке оқу жоспарын құрып береді. Бұл — білім берудегі теңсіздікті жойып, әр баланың өз әлеуетін толық ашуына мүмкіндік береді.

Виртуалды шындық пен жаңа кеңістік

Болашақ мектебі тек төрт қабырғамен шектелмейді. Виртуалды шындық (VR) және толықтырылған шындық (AR) технологиялары сабақтың форматын түбегейлі өзгертеді. Мысалы, тарих сабағында оқушылар оқулықтағы мәтінді оқып қана қоймай, арнайы көзілдірік арқылы Ежелгі Римнің көшелерімен жүріп, тарихи оқиғалардың ортасында жүреді. Химия немесе физика сабақтарында ең қауіпті тәжірибелерді виртуалды зертханаларда қауіпсіз әрі қызықты түрде өткізуге болады. Бұл теориялық білімді практикамен ұштастырудың ең тиімді жолы болмақ.

Мұғалімнің рөлі қалай өзгереді?

«Жасанды интеллект мұғалімді алмастыра ма?» деген сұрақ жиі қойылады. Менің ойымша, ЖИ ешқашан мұғалімнің орнын баса алмайды. Бірақ ол мұғалімнің жұмысын жеңілдетеді. Техникалық жұмыстарды (үй тапсырмасын

тексеру, статистика жүргізу) роботтар атқарса, ұстаз оқушының тұлғалық дамуына, құндылықтарына және шығармашылығына көбірек уақыт бөледі. Мұғалім тек ақпарат беруші емес, нағыз ментор, бағыт-бағдар беруші кеңесшіге айналады.

Жауапкершілік пен этика

Әрине, жаңа технологияның келуі үлкен жауапкершілікті талап етеді. Оқушылар арасында дайын жауапты көшіре салу немесе сыни ойлаудан бас тарту қаупі туындауы мүмкін. Сондықтан біз ЖИ-ді тек көмекші құрал ретінде пайдалануды, ақпаратты сүзгіден өткізуді және этикалық шекараларды сақтауды үйренуіміз керек. Технология — бұл құрал, ал оны қалай пайдалану адамның өз қолында.

Қорыта айтқанда, болашақ мектебі — бұл технология мен адами жылылықтың үйлесім тапқан мекені. Жасанды интеллект бізді роботқа айналдырмауы тиіс, керісінше, біздің шығармашылық еркіндігімізді арттырып, сапалы білім алуымызға жол ашуы керек. Біз жаңа заманның мүмкіндіктерін пайдалана отырып, бәсекеге қабілетті, жан-жақты дамыған тұлға болуға ұмтылуымыз қажет. Болашақ бүгіннен басталады, ал ол болашақтың кілті — біздің қолымыздағы білім мен технология.